

Hladni rat (Zimna wojna), redatelj Pawel Pawlikowski, Poljska 2018.

Crno bijeli svijet Pawela Pawlikowskog

Da nije rođena u crnom socijalizmu, arijevska bijela djevojčica koja je ocu nožem razjasnila razliku između sebe i majke, mogla je postati sretna žena?

Naravno da nije, ali u filmu Hladni rat, Pawlikowski barata klišejima. Sve je tu: seksualno zlostavljanje, staljinistički totalitarizam, promiskuitet estrade i samodestruktivni umjetnički senzibilitet. Postupci koje koristi također su već viđeni: dugi kadrovi prirode, krupni planovi umjetnika, karikaturalni kasting, kombinacije rakursa i crno - bijele tehnike snimanja, uz obilje muzike.

Prvo vidimo prljave prste koji sviraju mijeh, pa lice koje pjeva pučki napjev, potom violinista s kojeg se kadar širi na snijegom prekruto selo i dječaka u prevelikom zimskom kaputu. Po smrznutim bespućima i polusrušenim zgradama gledamo kako se stvara fenomenalni folklorni ansambl. Kadar neba sniman iz crkve bez kupole i oči sveca s uništene freske prevode nas u ovozemaljsku priču lijepog mladog maestra koji pada na prvi pogled plave djevojčice „koja se zna snaći“. Mnogobrojni muzički dijelovi filma su dobrodošli. Folklor, pijanist, pjevačica, pa čak i pučki pjevači su uvjerljivi, precizno snimljeni, tonski precizni i pedantno montirani. Muzika prelazi put od narodne muzike do klasike, jazza, rock and rolla, a s njome junaci prelaze željeznu zavjesu u svim smjerovima, pri čemu ne znamo ni kako ni zašto su jedno drugom tako fatalni, ne znamo zašto odlaze, a onda još manje zašto se vraćaju. Hvatajući fragmente njihovih života kroz desetak godina, vidimo da gdje god se zateknu uspijevaju što god požele. U stanju su osvojiti i spavati sa svakim tko im je od koristi. Seks i Staljin su krivi za neminovni tragični kraj, jasnih i nevinih glavnih junaka koji se samo beznadno vole. Tako nam barem sugeriraju nebo i oči s freske, kao jedini svjedoci njihovog ritualnog vjenčanja i ujedno samoubojstva. Gledatelju lakne kad se poljski socijalistički Romeo i Julija napokon maknu iz kadra.

Puno je velikih umjetničkih djela inspiriranih zabranjenim, nemogućim i destruktivnim ljubavnim vezama, ali ovaj film je ostao jednostavan politički pamflet. No, europskog oskara će mu donijeti baš to. Kako holivudski.

(prikaz Romane Palčić)